

De buurt wordt geleefd door vrouwen

Van een medewerker

„We willen echt meedoen, 't is onze eigen poen, 't is onze eigen buurt, die wordt door ons bestuurd." Dat zongen buurtopbouwwerk-vrouwen onlangs op een in Utrecht gehouden Spektakelmiddag bij de presentatie van de studie „Opbouwwerk in Vrouwenhanden". In dit boek proberen de samenstelsters — Lenie Janssen, Carla Biemans en Marianne van den Boomen — zichtbaar te maken hoe het opbouwwerk uitpakt voor vrouwen.

Buurtbewoonsters in de winkel, in de buurthuisclub, in het huishouden, de bijscholing, hun kinderen; al die vrouwen die op welke manier dan ook met elkaar in contact staan en iets met elkaar te maken hebben, maar lang niet automatisch via een buurthuis.

In het buurthuis zijn opbouwwerkers (-sters) actief, betaald of onbetaald. De betaalde beroepskrachten zijn vaak in een buurt „gedropt", ze wonen meestal elders. De laatste jaren beginnen vrouwen, en ook een aantal mannen, zich binnen het welzijnswerk te verzetten tegen de krappe bewegingsruimte die het beleid in deze sector voor hen oplevert. Nog even afgezien van de botte bezuinigingen, waardoor vooral vrouwen terug naar huis gestuurd worden.

Weinig aan bod

De schrijfsters stellen dat specifieke belangen van vrouwen in het opbouwwerk weinig aan bod komen. „Deze wat rare werksoort roept al gauw een beeld op van gemeentepolitiek, dikke nota's, druk bezette ambtenaren en rokerige vergaderzaaltjes." Verderop in deze studie worden ook de stencils en de vieze plastic bekertjes niet vergeten. Bovenal is de welzijnssector voor hen „een mannenwereld met een meerderheid aan mannelijke beroepskrachten en een manier van werken

Opbouwwerk-vrouwen op de Utrechtse Spektakelmiddag.

foto: Werkgroep Vrouwen en Opbouwwerk NOW

waarin vrouwen zich te weinig herkennen". Terwijl ongeveer 77% van bezoekers van buurthuizen uit vrouwen bestaat, blijkt een onderzoek van het IWA (andragologen).

Buurtopbouw-werksters organiseren vanaf 1980 een aantal werkbijeenkomsten en themadagen om ervaringen uit te wisselen, om hun geïsoleerde positie te doorbreken. De sectie Opbouwwerkers van de Nederlandse organisatie van welzijnswerkers (NOW) besloot een zwaartepunt te leggen bij de positie van vrouwen in het opbouwwerk. In september 1980 startten opbouwwerksters het project

waaruit tenslotte — na veel schrijven en herschrijven — het boek rolde.

Een verdienste van dit werk is dat een enorme stapel praktijkervaringen van zowel vrouwelijke beroepskrachten als vrijwilligsters in kaart zijn gebracht. Bovendien is een levendig beeld geschetst van het leven, wonen, werken en huishouden in de buurt. Voor vrouwen is de buurt haar buurt. Van de straat, de winkel, het huurcomité, de school, het belastingadvies, tot en met de hondpoep. Er zijn vooral tussen vrouwen veel informele contacten, met een duur woord aangeduid als „sociale netwerken". Al eer-

der verschenen hierover een aantal buurtgerichte studies.

De „tantes" die elke buurtbewoner wel kent zijn met nog een duur woord „draagsters van de collectieve herinnering". Waarmee de schrijfsters bedoelen: de tantes weten meestal alles van hun buurt, kennen iedereen, en dat alles ook van dertig jaar geleden.

Afstand

Maar de verhouding tussen de vrouwen in buurten en de vrouwen die een baan hebben in het buurtopbouwwerk komt in deze studie niet geheel uit de verf. Hoe ver staat het buurthuis van

de eigen stoep verwijderd? Buurthuisactiviteiten worden in toenemende mate op vrouwen gericht, waardoor die activiteiten ook in toenemende mate door vrouwen uit de buurt zullen worden bezocht. Maar het buurthuis is daarmee nog lang niet automatisch het verlengde van het alledaagse leven met alledaagse ervaringen in de buurt geworden.

Omdat de schrijfsters wat abrupt terugkeren naar het hoofdstuk over de positie van opbouwwerksters en hun mannelijke dominante collega's blijven de noties over het buurtleven nogal los in het boek staan. Daarmee wordt niet echt een poging gedaan de afstand tussen de wereld van het feminisme en de wereld van de buurt te verkleinen.

Heel opvallend aan een bijeenkomst van opbouwwerk-vrouwen in Amsterdam-Noord (zie De Waarheid van 2 december j.l.) was dat er zoveel vrijwilligsters op die dag aanwezig waren. Dat verbaasde daar niemand. Vrijwilligers zijn, net als buurthuisbezoekers, ook meestal vrouwen en staan door de aard van hun werk het dichtst bij de buurt zelf. Omdat zij er meestal zelf wonen. Het zijn degenen die door hun werkende of werkloze man „huisvrouw" genoemd worden. Het zijn de moeders die het buurthuis versieren voor hun eigen kinderen omdat Sinterklaas komt.

In dergelijk soort vrouwenwerk — er zijn teveel voorbeelden om op te noemen — zit de verbindende schakel tussen het opbouwwerk en het alledaagse leven van vrouwen in hun eigen buurt.

Die vaststelling laat natuurlijk onverlet dat vrouwenactiviteiten op vrijwillige basis betaald zouden moeten worden. Daarmee krijgt dit vrouwenwerk de officiële erkenning die het verdient. Dat toont „Opbouwwerk in Vrouwenhanden" overtuigend aan.

Reinout Koperdraat